Πέμπτη, 8 Οκτωβρίου 2020

P9_TA(2020)0255

Αντίρρηση σε εκτελεστική πράξη: Προδιαγραφές για το διοξείδιο του τιτανίου (E 171)

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 8ης Οκτωβρίου 2020 σχετικά με το σχέδιο κανονισμού της Επιτροπής για την τροποποίηση του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2012 σχετικά με τη θέσπιση προδιαγραφών για τα πρόσθετα τροφίμων που αναφέρονται στα παραρτήματα II και III του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1333/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις προδιαγραφές για το διοξείδιο του τιτανίου (E 171) (D066794/04 — 2020/2795(RPS))

(2021/C 395/03)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

— έχοντας υπόψη με το σχέδιο κανονισμού της Επιτροπής για την τροποποίηση του παραρτήματος του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 231/2012 σχετικά με τη θέσπιση προδιαγραφών για τα πρόσθετα τροφίμων που αναφέρονται στα παραρτήματα II και III του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1333/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τις προδιαγραφές για το διοξείδιο του τιτανίου (E 171) (D066794/04,

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1333/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, που αφορά τα πρόσθετα τροφίμων ([1]), και ιδίως το άρθρο 14,

— έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1331/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, για τη θέσπιση ενιαίας διαδικασίας έγκρισης για τα πρόσθετα τροφίμων, τα ένζυμα τροφίμων και τις αρωματικές ύλες τροφίμων ([2]), και ιδίως το άρθρο 7 παράγραφος 5,

— έχοντας υπόψη τη συνοπτική έκθεση που εξέδωσε, στις 13 Μαΐου 2019, η μόνιμη επιτροπή φυτών, ζώων, τροφίμων και ζωοτροφών ([3]),

— έχοντας υπόψη τη δήλωση που εκδόθηκε από την Ευρωπαϊκή Αρχή για την Ασφάλεια των Τροφίμων (EFSA) στις 10 Μαΐου 2019 και δημοσιεύθηκε στις 12 Ιουνίου 2019 ([4]),

— έχοντας υπόψη το άρθρο 5α παράγραφος 3 στοιχείο β) και παράγραφος 5 της απόφασης 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1999, για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή ([5]),

— έχοντας υπόψη το άρθρο 112 παράγραφοι 2, 3 και 4 στοιχείο γ) του Κανονισμού του,

— έχοντας υπόψη την πρόταση ψηφίσματος της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων,

Α. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1333/2008 θεσπίζει κανόνες για τα πρόσθετα τροφίμων που χρησιμοποιούνται σε τρόφιμα, με στόχο να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική λειτουργία της εσωτερικής αγοράς εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα υψηλό επίπεδο προστασίας της ανθρώπινης υγείας και υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των συμφερόντων των καταναλωτών και συμπεριλαμβανομένων των θεμιτών πρακτικών στο εμπόριο τροφίμων, και λαμβανομένης υπόψη, όπου κρίνεται απαραίτητο, της προστασίας του περιβάλλοντος·

Β. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1331/2008 θεσπίζει μια κοινή διαδικασία για την αξιολόγηση και την έγκριση των προσθέτων τροφίμων, μεταξύ άλλων, η οποία συμβάλλει στην ελεύθερη κυκλοφορία των τροφίμων εντός της Ένωσης, σε υψηλό επίπεδο προστασίας της ανθρώπινης υγείας και σε υψηλό επίπεδο προστασίας των καταναλωτών, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας των συμφερόντων των καταναλωτών·

([1]) ΕΕ L 354 της 31.12.2008, σ. 16.
([2]) ΕΕ L 354 της 31.12.2008, σ. 1.
([3]) https://ec.europa.eu/food/sites/food/files/safety/docs/reg-com_toxic_20190513_sum.pdf
([4]) Δήλωση της EFSA σχετικά με την επανεξέταση των κινδύνων που συνδέονται με την έκθεση στο πρόσθετο τροφίμων διοξειδίου του τιτανίου (E 171) που διενήργησε ο γαλλικός οργανισμός για την υγεία και την ασφάλεια των τροφίμων, του περιβάλλοντος και της εργασίας (ANSES), EFSA Journal 2019· 17 (6): 5714, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/5714
([5]) ΕΕ L 184 της 17.7.1999, σ. 23.

Πέμπτη, 8 Οκτωβρίου 2020

Χρήση του διοξειδίου του τιτανίου (Ε 171) στα τρόφιμα

Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το διοξείδιο του τιτανίου (Ε 171) είναι πρόσθετο τροφίμων που αποτελείται εν μέρει από νανοσωματίδια και βρίσκεται κυρίως σε τρόφιμα όπως είδη ζαχαροπλαστικής, γλυκίσματα, επιδόρπια, παγωτά, μπισκότα, ράβδοι σοκολάτας, προϊόντα αρτοποιίας και ζαχαροπλαστικής· λαμβάνοντας υπόψη ότι η κύρια λειτουργία του είναι να προσδίδει λευκό χρώμα ή αδιαφάνεια στα προϊόντα·

Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το διοξείδιο του τιτανίου (Ε 171) χρησιμοποιείται κυρίως σε τρόφιμα που είναι ιδιαίτερα δημοφιλή στα παιδιά, όπως τσίχλες, καραμέλες, σοκολάτες και παγωτά, γεγονός που εγείρει ανησυχίες σχετικά με την πιθανή υψηλή έκθεση αυτού του ευάλωτου τμήματος του πληθυσμού·

Αξιολόγηση του κινδύνου για την ασφάλεια

Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι η επιστημονική γνώμη της EFSA ([6]), της 28ης Ιουνίου 2016, σχετικά με το διοξείδιο του τιτανίου (Ε 171) επισήμανε ήδη την έλλειψη δεδομένων που εμποδίζουν την πλήρη αξιολόγηση κινδύνου του προσθέτου· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αβεβαιότητες σχετικά με την ασφάλεια του διοξειδίου του τιτανίου (Ε 171) οφείλονται εν μέρει στο ότι οι κατασκευαστές δεν έχουν παράσχει τα απαραίτητα στοιχεία για τη διενέργεια της αξιολόγησης κινδύνου·

ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι σημαντικός αριθμός πρόσφατων επιστημονικών δημοσιεύσεων ([7]) έχουν θέσει υπό αμφισβήτηση την ασφάλεια του διοξειδίου του τιτανίου (Ε 171) και έχουν επισημάνει πιθανούς κινδύνους που συνδέονται με την κατανάλωσή του·

Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η γνώμη του γαλλικού Οργανισμού για την Υγεία και την Ασφάλεια των Τροφίμων, του Περιβάλλοντος και της Εργασίας (ANSES), της 12ης Απριλίου 2019 ([8]), προσδιόρισε πιθανές καρκινογόνες επιπτώσεις του διοξειδίου του τιτανίου (Ε 171), μεταξύ άλλων δυσμενών επιπτώσεων, και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι παραμένουν οι επιστημονικές αβεβαιότητες σχετικά με την ασφάλεια του διοξειδίου του τιτανίου (Ε 171), όπως και τα κενά δεδομένων, γεγονός που σημαίνει ότι τυχόν ανησυχίες σχετικά με την πιθανή τοξικότητα του διοξειδίου του τιτανίου (Ε 171) για τους καταναλωτές δεν μπορούν να εξαλειφθούν· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ολλανδική Υπηρεσία Αξιολόγησης Κινδύνου και Έρευνας (BuRO) ([9]) έχει επίσης επισημάνει κενά δεδομένων και αβεβαιότητες·

Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η τελευταία δήλωση της EFSA για το διοξείδιο του τιτανίου (Ε 171) στα τρόφιμα ([10]) παραπέμπει στη γνώμη της ANSES και αναγνωρίζει επίσης ορισμένες αβεβαιότητες όσον αφορά την ασφάλεια της χρήσης του·

Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι 19 επιστήμονες από οκτώ χώρες συναντήθηκαν τον Φεβρουάριο του 2016 στο Διεθνή Οργανισμό Έρευνας για τον Καρκίνο (IARC), στη Λυών της Γαλλίας, για να επαναξιολογήσουν την καρκινογόνο δράση του διοξειδίου του τιτανίου (Ε 171) και κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι θα πρέπει να ταξινομηθεί ως πιθανώς καρκινογόνο για τον άνθρωπο (δηλ. ομάδα 2Β) ([11])·

Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Εθνικό Ίδρυμα Ασφάλειας και Υγείας της Εργασίας των ΗΠΑ (NIOSH) έχει αποφανθεί ότι η έκθεση σε εξαιρετικά λεπτόκοκκο διοξείδιο του τιτανίου (Ε 171) θα πρέπει να θεωρείται δυνητικός καρκινογόνος παράγοντας για την εργασία ([12])·

([6]) Re-evaluation of titanium dioxide (E 171) as a food additive, EFSA Journal 2016· 14(9):4545, https://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal/pub/4545

([7]) Βλ. τον κατάλογο της Avicenn στο «Recent academic publications on adverse effects of E171 and/or TiO_2 nanoparticles via oral exposure» διαθέσιμο στη διεύθυνση http://veillenanos.fr/wakka.php?wiki=RisQIngestionNpTiO2/download&file=20190911AvicennE171recentpublications.pdf· Skocaj, M., Filipic, M., Petkovic, J., and Novak, S., «Titanium dioxide in our everyday life· is it safe?», Radiology and Oncology, Δεκέμβριος 2011· 45(4): 227–247, https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC3423755/· and Pinget, G., et al, «Impact of the Food Additive Titanium Dioxide (E171) on Gut Microbiota-Host Interaction». Frontiers in Nutrition, 14 Μαΐου 2019, https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fnut.2019.00057/full

([8]) Γνώμη του γαλλικού Οργανισμού για την Υγεία και την Ασφάλεια των Τροφίμων, του Περιβάλλοντος και της Εργασίας (ANSES) σχετικά με τους κινδύνους που συνδέονται με την κατάποση του προσθέτου τροφίμων Ε171, διαθέσιμη στη διεύθυνση https://www.anses.fr/en/system/files/ERCA2019SA0036EN.pdf

([9]) https://www.nvwa.nl/documenten/consument/eten-drinken-roken/overige-voedselveiligheid/risicobeoordelingen/advies-van-buro-over-de-mogelijke-gezondheidseffecten-van-het-voedseladditief-titaniumdioxide-e171

([10]) Δήλωση της EFSA σχετικά με την επανεξέταση των κινδύνων που συνδέονται με την έκθεση στο πρόσθετο τροφίμων διοξειδίου του τιτανίου (Ε 171) που διενήργησε ο γαλλικός οργανισμός για την υγεία και την ασφάλεια των τροφίμων, του περιβάλλοντος και της εργασίας (ANSES)· EFSA Journal 2019· 17(6):5714, https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/10.2903/j.efsa.2019.5714

([11]) «Carbon Black, Titanium Dioxide, and Talc»,«*IARC Monographs on the Evaluation of Carcinogenic Risks to Humans*», Volume 93, , https://publications.iarc.fr/Book-And-Report-Series/Iarc-Monographs-On-The-Identification-Of-Carcinogenic-Hazards-To-Humans/Carbon-Black-Titanium-Dioxide-And-Talc-2010

([12]) «Occupational Exposure to Titanium Dioxide», *Current Intelligence Bulletin 63*, https://www.cdc.gov/niosh/docs/2011-160/pdfs/2011-160.pdf

Πέμπτη, 8 Οκτωβρίου 2020

Αποφάσεις διαχείρισης κινδύνου

ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, ως συνέπεια της γνωμοδότησης της ANSES και της επακόλουθης δήλωσης της EFSA, η οποία δεν μπόρεσε να εξαλείψει τις ανησυχίες, η γαλλική κυβέρνηση εξέδωσε διάταγμα για την απαγόρευση των πωλήσεων τροφίμων που περιέχουν διοξείδιο του τιτανίου (E 171) από την 1η Ιανουαρίου 2020, ως προληπτικό μέτρο για την προστασία της υγείας των καταναλωτών·

ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, παρά το γεγονός αυτό, η Επιτροπή, αντί να προτείνει τη σταδιακή κατάργηση της χρήσης διοξειδίου του τιτανίου (E 171) σε τρόφιμα, υπέβαλε σχέδιο κανονισμού για την τροποποίηση του ορισμού και των προδιαγραφών του εν λόγω προσθέτου τροφίμων, το οποίο εξακολουθεί να επιτρέπει τη νόμιμη διάθεση και τη διατήρηση του διοξειδίου του τιτανίου (E 171) στην αγορά·

ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οποιαδήποτε απόφαση να μην απαγορευθεί το διοξείδιο του τιτανίου (E 171) από την αγορά θέτει σε μειονεκτική θέση τις εταιρείες που επέλεξαν να εφαρμόσουν την αρχή της προφύλαξης και υποκατέστησαν ή αφαίρεσαν το διοξείδιο του τιτανίου (E 171) από τα προϊόντα τους·

Η αρχή της προφύλαξης και «άλλοι παράγοντες»

ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι στο άρθρο 191 παράγραφος 2 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ) η αρχή της προφύλαξης ορίζεται ως μία από τις θεμελιώδεις αρχές της Ένωσης·

ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 168 παράγραφος 1 ΣΛΕΕ ορίζει ότι «κατά τον καθορισμό και την εφαρμογή όλων των πολιτικών και δράσεων της Ένωσης, εξασφαλίζεται υψηλού επιπέδου προστασία της υγείας του ανθρώπου»·

ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι περισσότεροι από 85 000 πολίτες σε ολόκληρη την Ευρώπη έχουν ήδη υπογράψει αναφορά ([13]) για να υποστηρίξουν τη γαλλική απαγόρευση του διοξειδίου του τιτανίου (E 171) και έχουν ζητήσει την εφαρμογή της αρχής της προφύλαξης, δεδομένης της αβεβαιότητας σε σχέση με τα πρόσθετα τροφίμων που δεν εξυπηρετούν διατροφικούς σκοπούς και ενδέχεται να ενέχουν κίνδυνο για τους καταναλωτές·

ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η έγκριση προσθέτων τροφίμων μπορεί επίσης να λαμβάνει υπόψη άλλους παράγοντες που σχετίζονται με το υπό εξέταση θέμα, μεταξύ των οποίων κοινωνικοί, οικονομικοί, παραδοσιακοί, δεοντολογικοί και περιβαλλοντικοί παράγοντες καθώς και η αρχή της προφύλαξης και η δυνατότητα διενέργειας ελέγχων, όπως αναφέρεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1331/2008·

Προϋποθέσεις έγκρισης και εναλλακτικές λύσεις

ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1333/2008 προβλέπει ότι ένα πρόσθετο τροφίμων μπορεί να εγκριθεί μόνον εάν η χρήση του είναι ασφαλής, τεχνολογικά δικαιολογημένη και εάν η χρήση του δεν παραπλανά, αλλά, αντιθέτως, ωφελεί τον καταναλωτή·

ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το διοξείδιο του τιτανίου (E 171) χρησιμοποιείται μόνο για αισθητικούς σκοπούς και δεν έχει θρεπτική αξία, ούτε εκπληρώνει κάποια ευεργετική τεχνολογική λειτουργία στα τρόφιμα·

Κ. λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν υπάρχει πειστική τεχνολογική ανάγκη για τη χρήση διοξειδίου του τιτανίου (E 171) και ότι πολλοί παρασκευαστές και έμποροι λιανικής πώλησης τροφίμων που δραστηριοποιούνται στη γαλλική αγορά κατόρθωσαν με επιτυχία να αφαιρέσουν το διοξείδιο του τιτανίου (E 171) από τα προϊόντα τους προκειμένου να συμμορφωθούν με το γαλλικό διάταγμα για την αναστολή της διάθεσης στην αγορά τροφίμων που περιέχουν το πρόσθετο ([14])· λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένες πολυεθνικές εταιρείες έχουν δεσμευτεί να αφαιρέσουν το διοξείδιο του τιτανίου (E 171) από το χαρτοφυλάκιο τροφίμων τους ([15])·

([13]) https://you.wemove.eu/campaigns/support-the-french-ban-on-potentially-harmful-food-additive-e171

([14]) Τουλάχιστον 340 τρόφιμα που περιείχαν διοξείδιο του τιτανίου (E 171) άλλαξαν τρόπο παρασκευής μέσα σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα ώστε να καταστούν «απαλλαγμένα από E 171», σύμφωνα με τον (μη εξαντλητικό) επιγραμμικό κατάλογο της οργάνωσης Agir pour l'Environnement, https://infonano.agirpourlenvironnement.org/liste-verte/. Μικρότεροι παραγωγοί, για τους οποίους θα μπορούσε να υποστηριχθεί εύλογα ότι αντιμετωπίζουν μεγαλύτερα τεχνολογικά εμπόδια σε σύγκριση με τις μεγαλύτερες επιχειρήσεις, έλαβαν στήριξη από τις επαγγελματικές οργανώσεις τους για την εξάλειψη του διοξειδίου του τιτανίου (E 171) στα προϊόντα τους, σύμφωνα με δελτίο τύπου του γαλλικού Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών του 2018 https://www.economie.gouv.fr/files/files/directions_services/dgccrf/presse/communique/2018/CP_Nanoparticules201804.pdf

([15]) https://www.centerforfoodsafety.org/press-releases/4550/top-candy-company-mars-commits-to-phasing-out-harmful-nanoparticles-from-food-products

ΚΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα περισσότερα κράτη μέλη δυσκολεύονται να επιβάλουν την υποχρέωση επισήμανσης νανοσωματιδίων στα τρόφιμα μέχρι σήμερα· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δοκιμές που πραγματοποιήθηκαν από ομάδες καταναλωτών στην Ισπανία, το Βέλγιο, την Ιταλία και τη Γερμανία έχουν εντοπίσει νανοσωματίδια διοξειδίου του τιτανίου (Ε 171) σε ποσοστό άνω του 50 %, χωρίς το πρόσθετο να επισημαίνεται ως «νανο» ([16]), μεταξύ άλλων σε τρόφιμα όπως γλυκά, τσίχλες και γλυκίσματα που καταναλώνονται συχνά από παιδιά και άλλες ευάλωτες ομάδες του πληθυσμού·

1. αντιτίθεται στην έκδοση του σχεδίου κανονισμού της Επιτροπής·

2. θεωρεί ότι το σχέδιο κανονισμού της Επιτροπής δεν είναι συμβατό με τον σκοπό και το περιεχόμενο των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 1333/2008 και (ΕΚ) αριθ. 1331/2008·

3. θεωρεί ότι η συνέχιση της διάθεσης και πώλησης διοξειδίου του τιτανίου (Ε 171) ως προσθέτου τροφίμων αντιβαίνει στις διατάξεις του άρθρου 6 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1333/2008 και μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στην υγεία των ευρωπαίων καταναλωτών·

4. ζητεί από την Επιτροπή να αποσύρει το σχέδιο κανονισμού της·

5. καλεί την Επιτροπή να εφαρμόσει την αρχή της προφύλαξης και να αφαιρέσει το διοξείδιο του τιτανίου (Ε 171) από τον ενωσιακό κατάλογο των επιτρεπόμενων προσθέτων τροφίμων·

6. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή, καθώς και στις κυβερνήσεις και στα κοινοβούλια των κρατών μελών.

([16]) Μεταξύ των οποίων οι Altroconsumo στην Ιταλία, OCU στην Ισπανία, Test-Achats στο Βέλγιο και UFC — Que Choisir στη Γαλλία.